

**TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2019
Paraisten kaupunginvaltuustolle**

1. TARKASTUSLAUTAKUNTA 2017–2021

Kaupunginvaltuuston toimikaudelle 2017–2021 valitseman tarkastuslautakunnan kokoonpano on seuraava:

Varsinaiset jäsenet		Henkilökohtaiset varajäsenet
Carita Henriksson	puheenjohtaja	Birger Ehrnström
Laura Wickström	varapuheenjohtaja	Gunilla Granberg
Anne Eriksson	jäsen	Sanna Nymalm
Johan Kortteinen	jäsen	Tom Koppe
Taina Nyström	jäsen	Pirjo Wibom
Risto Nurmela	jäsen	Kalle Alho
Sami Suojanen	jäsen	Rolf Möller
Kim Lindstedt	jäsen	Markku Järvinen
Janne Ahonen	jäsen	Liisa Gunnelius

Kuntalain 121 §:ssä tarkastuslautakunnan tehtävistä säädetään seuraavaa:

”Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.”

Tehtävän suorittamiseksi tarkastuslautakunta on tutustunut muun muassa seuraaviin asiakirjoihin:

- hallintoelinten pöytäkirjat
- talousarvio ja taloussuunnitelma vuosille 2019–2021
- talousarvio ja taloussuunnitelma vuosille 2020–2022
- kaupunginhallituksen allekirjoittama vuoden 2019 tilinpäätös sekä
- tilintarkastuksen raportit.

Tarkastuslautakunta on pitänyt 5 kokousta koskien toimintavuoden 2019 arviointia, kuullut vastuullisia viranhaltijoita ja tutustunut eri vastuualueisiin erikseen vahvistetun työohjelman mukaisesti. Lakisääteisen tilintarkastuksen on hoitanut BDO Audiator Oy JHTT, HT Krister Rehnin toimiessa vastuunalaisena tilintarkastajana ja JHTT, KHT Andreas Holmgårdin sekä tilintarkastajien Mark Lassfolkin, Anton Axbergin ja Oscar Asplundin avustavina tilintarkastajina. Ammattitilintarkastajat ovat toimineet myös tarkastuslautakunnan sihteereinä.

2. YLEISTÄ TAVOITTEISTA JA NIIDEN TOTEUTUMISESTA

2.1. Tavoitteet

Kaupunginvaltuusto on vuoden 2019 talousarviossa vahvistanut kaupungin toimielinten sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Tavoitteiden toteutumisesta on tehty selkoa vuoden 2019 tilinpäätöksessä. Tarkastuslautakunnan analyysi tavoitteiden toteutumisesta käy ilmi tästä arviointikertomuksesta.

2.2. Kaupungin talousarvion sitovuustaso, strategiset tavoitteet sekä tavoitteiden asettaminen ja seuranta

Talousarvion sitovuustaso on kauttaaltaan määritelty nettotasoksi. Vaikka talousarviokuri ja talousohjaus tarkastuslautakunnan havaintojen perusteella kaiken kaikkiaan näyttävät toimineen vuoden aikana, valitettavasti on kuitenkin kiistatonta, että kaupungin talouden vuoden 2019 kokonaistoteuma osoittaa erittäin olennaista negatiivista poikkeamaa alun perin budjetoidusta.

Valtuuston alun perin hyväksymä talousarvio osoitti 2 miljoonan euron *alijäämää*, kun taas toteumaksi muodostui 5,4 miljoonan euron *alijäämä*, mikä pääpiirteittäin vastasi muutettua talousarviota. Kehityksen ollessa tämänkaltainen on välttämätöntä panostaa kaikki käytettävissä oleva energia talouden tasapainottamiseen ja mahdollisimman optimaalisten talouden ohjausmekanismien kehittämiseen.

Muilta osin todetaan, ettei sen tärkeyttä, että kaupungin strategiassa esitettyjen yleisten tavoitteiden ja talousarvioon sisältyvien kaupungin toiminnan ja talouden hoitoa koskevien sitovien tavoitteiden välillä on selkeä kytkös, voi koskaan korostaa liikaa. Kuten ei myöskään sen tärkeyttä, että tavoitteiden toteutumista analysoidaan tilinpäätöksessä erityisesti kuntalain säännösten valossa.

Toiminnallisten ja laadullisten tavoitteiden asettamista ja seuranta sekä arviointia tulee tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan edelleen painottaa ydintoiminnoissa kaikilla toimialoilla. Samoin tarkastuslautakunta katsoo, että erityistä huomiota tulee kiinnittää siihen, että lisämäärärahojen käsittelyprosessit ovat mahdollisimman avoimia ja informatiivisia, sekä talousarvion täydellisyysperiaatteen noudattamiseen. Tässä suhteessa esimerkiksi Sateenkaaren lisämäärärahasprosessi olisi tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan voitu hoitaa eri tavalla.

Tarkastuslautakunnan mielestä myös yksittäisten konserniyhteisöjen tavoitteiden ja konsernin tunnuslukuja koskevien tavoitteiden asettamista tulee priorisoida kaupungin

talousarviossa, jotta konsernin tunnuslukujen kehitystä voidaan mahdollisuuksien mukaan ohjata niin, että kuntalain säännösten mukainen tasapainoinen talous voidaan turvata. Tarkastuslautakunta huomauttaa, että ”lakisäätöinen” kunnan talouden tasapaino mitataan olennaisilta osin konsernin tunnuslukujen perusteella ja siten niitä koskevien tavoitteiden asettaminen on keskeistä kuntalain mukaisen tasapainoisen talouden saavuttamiseksi ja säilyttämiseksi.

3. YLEISTEN TALOUDELLISTEN JA TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN

3.1. Yleistä

Strategiset tavoitteet

Tarkastuslautakunta ilmaisee edellisvuosien tapaan tyytyväisyytensä siitä, että tilinpäätökseen sisältyy laaja analyysi kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumisesta.

Haasteiden arvioidaan kuitenkin olevan pitkälti samoja kuin aiemmin eli ensisijaisesti tietyistä talouden kehitys, mutta sen myötä myös edelleen jatkuva negatiivinen väestönkehitys sekä kaupungin kiinteistökantaan liittyvät haasteet. Strategisia tavoitteita koskien kaupungin asukaskehitystä ja kaupungin palveluverkosta tulee jatkuvasti arvioida, jotta nämä ovat mahdollisimman realistiset ottaen huomioon vallitsevat suhdanteet sekä resurssit, jotka ovat käytettävissä negatiivisen kierteen katkaisemiseksi.

Kaupungin asukasluku oli vuoden 2018 lopussa 15 151 (2018: 15 285). Tarkastuslautakunta toteaa, että väestön väheneminen on valitettavasti ollut huomattavasti edellisvuotta voimakkaampaa ja että asiaan tulee edelleen kiinnittää huomiota.

Vuoden aikana käynnistyneistä myönteisistä kehittämishankkeista tarkastuslautakunta kohdistaa katseensa lähinnä Vapparintien kokonaisuuteen. Myös investoinnit kuituverkkoon saaristossa ovat tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan koettu strategisesti tärkeänä panostuksena, joka on toteutettu vuoden aikana.

Erityisesti vuotta 2019 koskevien tavoitteiden toteutuminen

Paraisten kaupungin vuoden 2019 tilinpäätös osoittaa merkittävää alijäämää.

Tuloslaskelma osoittaa 5,4 miljoonan euron alijäämää, kun alun perin talousarvioon oli budjetoitu 2 miljoonan euron alijäämä ja muutettuun talousarvioon 5,2 miljoonan euron alijäämä. Toteuma oli näin ollen paljon alkuperäistä talousarviota huonompi, mutta vastasi jotakuinkin muutettua talousarviota. Vuosikate oli noin 0,1 miljoonaa euroa parempi kuin muutetussa talousarviossa.

Tulosta selittävinä tekijöinä voidaan mainita lähinnä seuraavaa:

- Veroista ja valtionosuuksista saadut tulot toteutuivat yhteensä 1,8 miljoonaa euroa budjetoitua pienempinä.
- Toiminnan kokonaisnettokustannukset toteutuivat 1,6 miljoonaa euroa budjetoitua suurempina.

Toimintaa on kokonaisuutena kaiken kaikkiaan hoidettu talousarvion kehysten puitteissa ja talousarviokuri on tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan kaiken kaikkiaan ollut hyvä.

Kaupungin kertynyt ylijäämä oli tilinpäätöshetkellä noin 5,4 miljoonaa euroa (pieneni vuoden aikana noin 5,4 miljoonalla eurolla). Alla esitetyistä budjetoiduista luvuista huolimatta kertynyt ylijäämä on nyt tarkastuslautakunnan arvion mukaan käytännössä vaarassa tulla syödyksi kuluvan vuoden aikana, mihin kaupungin operatiivisen johdon tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Todetaan kaupungin tuloksen ja velkataakan budjetoidun kehityksen olevan nykyisen taloussuunnitelman mukaan seuraavanlainen:

Vuosi	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>
Lainataakka, €	45 548 000	45 571 000	45 319 000
Lainaa asukasta kohden, €	2 997	2 998	2 982
Yli-/alijäämä, €	-113 600	653 000	603 000

Lainanoton oli alkuperäisessä ja muutetussa talousarviossa budjetoitu lisääntyvän 3,25 miljoonalla eurolla. Toteumaksi muodostui 3,7 miljoonan euron lisäys, mikä oli pääpiirteittäin budjetoidun mukainen.

Kaupungin velkataakka vuoden 2019 lopussa oli 45,0 miljoonaa euroa, kun se edeltävänä vuonna oli 41,3 miljoonaa euroa. Tämä vastaa 2 967 euron velkataakkaa asukasta kohden. Vuonna 2018 maan keskiarvo oli 3 039 euroa asukasta kohden.

Kokonaistalouden toteuma oli budjetoitua huonompi ja vuosien 2020–2022 talousarviossa ja -suunnitelmassa sekä vuoden 2019 tilinpäätöksessä esitetyn perusteella jatkossa tulee nyt olemaan suuria taloudellisia haasteita. Edelleen jatkuva, toimiva toiminnan ja talouden tavoiteohjaus ja hyvä talousarviokuri ovat tärkeitä peruselementtejä prosessissa näiden haasteiden selvittämiseksi ja tasapainon ylläpitämiseksi kaupungin taloudessa, mutta haasteet ovat sitä suuruusluokkaa, että myös perusrakenteiden muuttaminen tulee tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan olemaan välttämätöntä.

Olisi erittäin tärkeää, että käynnistetty talouden tasapainottamisohjelma onnistuttaisiin saamaan maaliin pikimmiten.

Talouden tasapainokriteerit

Nykyisessä kuntalaissa on vahvistettu seuraavat kriteerit kunnan talouden tasapainottamiselle:

- Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien (110 §). Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää lakisääteisessä määräajassa.
- Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa, tai kunnan rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot (118 §):
 - 1) kuntakonsernin vuosikate on ilman kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 30 §:n mukaan myönnettyä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta negatiivinen;

- 2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;
- 3) asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla;
- 4) kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia.

Tunnusluku	Koko maa 2017	Parainen 2018	Parainen 2017
Vuosikate poistoista, %	94	-8,4	60,6
Vuosikate asukasta kohden, €	376	-28	197
Lainakanta (milj. €)		45,0	41,3
Lainaa asukasta kohden, €	3 039	2 967	2 701
Omavaraisuusaste, %	59,6	50,8	54,5
Suhteellinen velkaantuneisuusaste, %	58,6	52,5	49,9

Yleistä konsernin talouden toteumasta ja tavoitteiden toteutumisesta

Paraisten kaupungin konsernin tulostoteuma vuonna 2019 oli -5,5 miljoonaa euroa, kun se vuonna 2018 oli -1,64 miljoonaa euroa. Toimintakate oli -93,0 miljoonaa euroa, kun se vuonna 2018 oli -87,67 miljoonaa euroa.

Konsernitaseella vuoden 2019 taseessa on kertynyttä ylijäämää 8 875 000 euroa (väheni siis vuoden 2019 tuloksen eli 5,5 miljoonan euron verran).

Konsernin lainanotto oli 54,7 miljoonaa euroa, kun se edellisvuonna oli 51,8 miljoonaa euroa. Asukasta kohden laskettuna konsernin lainanotto vuoden 2019 tilinpäätöksessä vastaa 3 609 euroa asukasta kohden.

Muilta osin konsernin taloudelliset tunnusluvut ovat kehittyneet kymmenen vuoden aikana seuraavasti:

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	TA 2019	2019	TA 2020
Negatiivinen vuosikate	posit.	posit.	posit.	posit.	posit.	posit.	posit.	posit.	posit.	posit.	posit.	negat.	posit.
Tulovero-% vähintään 0,5%-yksikköä keskimääräistä korkeampi (erotus)	0,7	0,66	0,27	0,08	0,5	0,01	-0,09	-0,12	-0,12	-0,11	0	-0,13	0
Lainaa asukasta kohden vähintään puolet enemmän kuin kunnilla keskimäärin	40 %	25 %	26 %	36 %	12 %	4 %	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Omavaraisuusaste < 50%	55,1 %	56,1 %	54,1 %	51,2 %	52,8 %	53,9 %	54,8 %	56,1 %	54,4 %	54,5 %	51,5 %	50,8 %	49,1 %
Suhteellinen velkaantuneisuusaste > 50%	53,0 %	49,4 %	49,4 %	56,4 %	52,6 %	50,1 %	49,2 %	46,6 %	51,1 %	49,9 %	53,3 %	52,5 %	46,0 %
Taseeseen kertynyttä alijäämä	ylijäämä	ylijäämä	ylijäämä	ylijäämä	ylijäämä	ylijäämä	ylijäämä	ylijäämä	ylijäämä	ylijäämä	ylijäämä	ylijäämä	ylijäämä

Kaupungin ja konsernin vuoden 2019 tilinpäätöstoteuman voidaan sinällään todeta täyttävän kuntalaissa asetetut talouden tasapainokriteerit, mutta ne eivät tee sitä enää kauaa, ellei negatiivista trendiä saada käännettyä. Erityisesti todetaan, että yksi konsernin tunnusluvuista ylittää edellä mainitut kuntalaissa säädetyt raja-arvot: suhteellinen velkaantuneisuusaste 52,5 %.

Kaupunginjohtaja toteaa tilinpäätöskatsauksessaan muun muassa seuraavaa:

”Kaupungin on lähivuosina kaikin tavoin vältettävä alijäämäisiä talousarvioita. Vuoden 2019 talousarvion ja tilinpäätöksen suuren epätasapainon vuoksi kaupunginvaltuusto päätti

korottaa tuloveroprosenttia vuodelle 2020. Vuoden 2020 talousarvio on siten laadittu siltä pohjalta, että se osoittaa pientä ylijäämää.”

Tähän toteamukseen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Kuntalain mukainen talouden tasapainottaminen jatkossa

Talouden tasapainottamisen osalta tarkastuslautakunta korostaa, että jatkossa arviointimenettelyyn tullaan soveltamaan osin uusia kriteerejä. Uudet kriteerit otetaan käyttöön vuonna 2022, jolloin ne lasketaan vuoden 2020 tilinpäätöstiedoista. Uudet kriteerit korvaavat edellä olevassa luvussa mainitut neljä kohtaa.

Kuntalain 118 §:n uudet kriteerit ovat:

- 1) kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia;
- 2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;
- 3) asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla;
- 4) konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Vuosien 2018 ja 2019 tilinpäätöksissä kyseiset tunnusluvut näyttävät Paraisten kaupungin osalta seuraavilta:

Tunnusluku	2018	2019	Koko maa (2018)
1) Vuosikate poistoista, %, konserni	77,5 %	24,8 %	111 %
2) Tuloveroprosentti	19,75 %	19,75 %	19,84 %
3) Lainakanta ml. vuokravastuut, €/asukas, konserni	n/a	4 042	6 540 € (pois lukien vuokravastuut)
4) Lainanhoitokate, konserni	0,59	1,26	1,5

Koosteen perusteella voidaan todeta, että vuoden 2019 tilinpäätöksessä kohdan 1 tunnusluku ylittää jatkossa kuntalain 118 §:ssä säädetyt rajat.

Tarkastuslautakunta korostaa erityisesti toimivan ja aktiivisen konserniohjauksen ja -seurannan merkitystä, jotta konserniyhteisöjen toimintaan ja talouteen voidaan vaikuttaa tavoiteohjauksella ja seurannalla konsernin tunnuslukujen kautta, joiden mukaan konsernin talouden tasapainon arvioinnin lakisääteiset kriteerit muodostetaan. Tarkastuslautakunta ehdottaa, että kaupungin tytäryhteisöille ja niiden tunnusluville asetettaisiin entistä enemmän konkreettisia, mitattavissa olevia taloudellisia tavoitteita, joiden kautta voitaisiin vaikuttaa konsernitilinpäätöksen tunnuslukuihin.

Tarkastuslautakunta ilmaisee tyytyväisyytensä siitä, että yksittäisten konserniyhteisöjen tulokselle ja velkaantuneisuusasteelle on kaupungin vuoden 2020 talousarviossa määritelty mitattavissa olevat tavoitteet. Tämä tulee tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan olemaan käytännössä erittäin tärkeää, jotta kriisikuntakehitystä voidaan torjua valtioneuvoston vahvistamien kriteerien mukaisesti konsernitasolla – joka käytännössä on kaikkein relevantein taso. Konsernitavoitteiden asettamista suositellaan kehitettäväksi mahdollisuuksien mukaan edelleen parhaiden mahdollisten konserniohjausmekanismien aikaansaamiseksi.

Konsernin tavoitteiden toteutumista tilinpäätösanalyysin perusteella on havainnollistettu seuraavalla sivulla. Tarkastuslautakunta esittää kantanaan, että lautakunnan aiempi suositus

konsernitavoitteiden toteutumisen konkreettisemmasta selvittämisestä tilinpäätöksessä on otettu huomioon, mutta esittää edelleen vahvana toimenpidesuosituksena, että jatkossa on asetettava konkreettiset tavoitteet yksittäisten konserniyhteisöjen tulokselle sekä ”kriittiset tunnusluvut”, mitä on valaistu tarkemmin alla.

Kaupunginvaltuuston hyväksymät yleiset konsernitavoitteet, tavoitteiden toteutumisen analysointi kaupungin tilinpäätöksessä esitetyllä tavalla:

Kaupunginvaltuuston hyväksymät yleiset konsernitavoitteet:

1. Tytäryhteisöjen toiminnan on tuettava kaupungin strategian toteutumista.

Strategiaa ollaan juurruttamassa niin kaupungin omaan organisaatioon kuin tytäryhteisöihin. Tytäryhteisöjen toiminta tukee lähinnä asumiseen liittyviä kunnan strategisia tavoitteita: vuokra-asunnot, lämmöntuotanto ja vapaa-ajantoiminta Paraisten kunnanosassa.

2. Kaupungin konserniohjeet otetaan kaikilta osin huomioon tytäryhteisöjen toiminnassa ja kaupungin toteuttamassa yhtiöiden ohjauksessa ja lisäksi varmistetaan, että ohjeet ovat tytäryhtiöiden ja niiden johdon käytettävissä.

Konserniohjeet on annettu tiedoksi tytäryhteisöille ja niiden päättävissä elimissä istuville kaupungin edustajille.

3. Konserniyhteisöt ja kuntayhtymät toimivat taloudellisesti itsensä kannattavasti ja niiden tulee Paraisten kaupungin tavoin tehostaa toimintaansa jatkuvasti.

Ks. tuloskehitys tämän luvun lopussa olevasta konserniyhteisötaulukosta.

4. Paraisten kaupunki määrittelee ammattimaisuuden ja toimialaosaamisen kriteerit valittaessa kaupungin edustajia tytäryhtiöihin ja valittavien edustajien tulee täyttää nämä vaatimukset.

Vuoden aikana yhtiöiden hallituksiin on valittu uudelleen vanhoja jäseniä ja myös uusia edustajia. Pyrkimyksenä on, että hallituksissa on tasapainoinen sukupuolijakauma ja että eri kunnanosat ovat edustettuina.

5. Tytäryhteisöt pyrkivät minimoimaan lainarahoituksen, ja kaupungin talouspalveluja konsultoidaan ryhdyttäessä mahdollisiin operaatioihin ulkoisen rahoituksen saamiseksi.

Ks. lainarahoituksen kehitys ja kaupungin takaukset yhtiöiden vastuusitoumuksiin tämän luvun lopussa olevasta konserniyhteisötaulukosta.

6. Kuntakonsernin tavoitteena on, että omavaraisuusaste on yli 50 % ja velkaantuneisuusaste alle 50 %.

Kaupunkikonsernin omavaraisuusaste heikkeni ja oli 45,7 % (48,8 %). Myös suhteellinen velkaantuneisuusaste heikkeni ja nousi 51,0 %:iin (49,7 %). Molemmat tunnusluvut täyttävät näin ollen kriisikuntakriteerit. Useimpien kaupungin tytäryhtiöiden omavaraisuusaste täyttää tavoitteen, mutta suurten kuntayhtymien alhainen omavaraisuusaste vaikuttaa negatiivisesti koko kaupunkikonsernin omavaraisuusasteeseen. Ks. taulukko sivu 38.

7. Konserniohjeet päivitetään niin, että niissä otetaan huomioon kuntalain muutokset ja tarve pitää tytäryhtiöiden ja kaupungin taloudet läpinäkyvästi erillään toisistaan siitä huolimatta, että yhteistyötä samalla kehitetään.

Sekä kaupunki että konserni ovat konserniohjeiden päivittämisen tarpeessa. Kaupungin konserniohjeiden uudistamistyö tullaan aloittamaan vuonna 2020 yhteistyössä kaupungin tytäryhtiöiden kanssa. Konserniohjeiden uudistamisen tarkoituksena on selkeyttää ja päivittää tytäryhtiöiden hallitusten työjärjestystä.

Tytäryhtiöiden ja osakkuusyhtiöiden kehitys ja taloudellinen asema 31.12. (1 000 €)

Tytäryhtiö	Omistusosuus		Tulos		Lainakanta		Yhtiön oma-varaisuus 2019	Investoinnit 2019	Kaupungin takaukset 2019
	Suora %	Konserni %	2019	2018	2019	2018			
Paraisten Kaukolämpö Oy	100,0	100,0	318,8	326,0	656,9	1 332,0	79,0 %	134,2	656,9
Paraisten Urheilu- ja Nuorisotalo Oy	84,7	84,7	-28,0	-30,9	50,0	100,0	97,1 %	2,6	0,0
Länsi-Turunmaan Vuokralat Oy	100,0	100,0	-29,4	81,7	1 026,8	1 075,7	75,7 %	34,7	821,4
FAb Brinkhaga	0,0	91,7	0,0	26,2	807,0	848,0	41,7 %	0,0	202,8
BAb Nagu Millennium	0,0	66,6	-2,5	-0,7	63,0	89,5	91,3 %	0,0	64,0
BAb Korpo Verknäs	0,0	100,0	0,0	0,0	45,3	68,0	60,4 %	0,0	36,5
BAb Houtskärs Strandbrink	0,0	100,0	0,0	0,3	0,0	0,0	99,4 %	0,0	0,0
Paraisten Vesi Oy	100,0	100,0	-57,7	-46,4	0,0	0,0	95,7 %	0,0	0,0
Osakkuusyhtiöt ja -yhtymät (päättäenvalta 20-50%)									
Ab Paris Oy	35,1	35,1	-17,4	-41,2	186,5	215,5	50,4 %	5,0	173,7

Konserniyhteisöiden erityiset tavoitteet, tavoitteiden toteutumisen analysointi:

- Länsi-Turunmaan Vuokratalot Oy:n hallinnoimien huoneistojen käyttöaste on vähintään 90 %.

Toteuma: Huoneistojen käyttöaste oli 93,3 % eli hieman parempi kuin edeltävänä vuonna, jolloin käyttöaste oli 91,1 %.

- Konsernin tavoitteena on turvata riittävä vuokra-asuntotarjonta kaikissa kunnanosissa.

Toteuma: Yhtiö on menneinä vuosina investoinut uudisrakennuksiin sekä Korppoossa (entinen aluekonttori, 11 asuntoa) että Houtskarissa (uusi kolmen huoneiston rivitalo). Fastighets Ab Brinkhaga -tytäryhtiössä jatketaan remonteja riittävän vuokra-asuntojen määrän varmistamiseksi Nauvossa. Helmikuussa 2020 jätettiin ARA:lle hakemus uusien huoneistojen rakentamisesta Paraisille. Iniössä kysyntä ja tarjonta kohtaavat hyvin. Paraisten kaupunki on remontoanut Iniössä entisen päiväkodin huoneistoksi, mikä on lisännyt tarjontaa myös siellä.

- Kaikkien tytäryhtiöiden juokseva taloudenpito on kestävä.

Toteuma: Länsi-Turunmaan Vuokratalot Oy anoi Paraisten kaupungilta osakepääoman korottamista 200 000 eurolla voidakseen investoida Fastighets Ab Brinkhagan rakennuksiin. Rakennuksissa on suuri korjaustarve. Paraisten kaupunki ei kuitenkaan myöntänyt kyseistä korotusta, mutta Länsi-Turunmaan Vuokratalot Oy myönsi tytäryhtiölleen Fastighets Ab Brinkhagalle 120 000 euron osakepääoman korotuksen remonttien jatkamista varten.

Bostads Ab Verknäs sijaitsee sotilasalueella ja vuokrasopimus puolustusvoimien kanssa päättyi vuonna 2018. Yhtiö on kesästä 2018 lähtien vuokrannut huoneistojaan suoraan sotilasalueella toimiville henkilöille. Yhtiön rakennuksen tulevaisuus on hyvin epävarma. Sekä Bostads Ab Nagu Millenniumin että Bostads Ab Houtskärs Strandbrinkin talous on vakaa.

- Emoyhtiö toimii sisäisenä tukijana, mikäli tytäryhtiöillä on lyhytaikaisia rahoitusongelmia.

Toteuma: Yhtiön tytäryhtiöillä ei ole ollut lyhytaikaisia rahoitusongelmia, mutta Fastighets Ab Brinkhaga tarvitsee tukea tuleviin remonteihinsa.

- Konsernirakennetta yksinkertaistetaan mahdollisuuksien mukaan (fuusio).

Toteuma: Vuonna 2019 on yritetty neuvotella Rapala Oyj:n kanssa Fastighets Ab Brinkhagan osakkeiden ostosta 100 prosentin omistusosuuden saamiseksi yhtiöstä, mikä mahdollistaisi fuusion. Rapala Oyj omistaa tällä hetkellä 6,9 % Brinkhagan osakkeista, mutta yhtiö ei ole halukas myymään niitä.

- Paraisten Vesi Oy

⇒ Yhtiö lakkautetaan.

Toteuma: Paraisten Vesi Oy:n omistaja Paraisten kaupunki teki yhtiön yhtiökokouksessa päätöksen yhtiön asettamisesta selvitystilaan 1.1.2020.

⇒ Altaan vedenpinnan tason ohjausta yksinkertaistetaan ja kustannustehostetaan.

Toteuma: Yhtiön ja Paraisten kaupungin välillä on 19.12.2019 allekirjoitettu sopimus Paraisten Vesi Oy:n vastuiden siirtämisestä. Paraisten kaupunki on vastuiden siirtämisen jälkeen tutustunut siihen, miten altaan ja Byängsbäckenin hoitoa voitaisiin yksinkertaistaa ja tehostaa hoidolle asetettujen ehtojen mukaisesti.

- Paraisten Kaukolämpö Oy
 - ⇒ Osinkoa jaetaan mahdollisuuksien mukaan – huomioiden kunnan investointi yhtiöön, yhtiön investointisuunnitelmat ja osakeyhtiölain määräykset.

Toteuma: Yhtiön hallitus on päättänyt ehdottaa yhtiökokoukselle 50 000 euron suuruista osinkoa toimintavuodelta 2019. Toimintavuoden 2020 talousnäkyviä pidetään haasteellisina lämpimän talven johdosta. Yhtiön pitää lisäksi vahvistaa kassansa voidakseen rahoittaa osan suurehkosta 2-3 miljoonan euron investoinnista, jolla korvataan fossiilisten polttoaineiden käyttö ympäristöystävällisemmällä lämmöntuotantoprosesseilla.

⇒ Yhtiön roolia aurinkopaneelien avulla toteutettavassa energiahuollossa kehitetään.

Toteuma: Yhtiö on päättänyt, ettei se investointi aurinkovoimaloihin niiden heikon kannattavuuden vuoksi. Sen sijaan yhtiö kohdentaa kehittämisresurssinsa tutkiakseen mahdollisuuksia investoida Lehtiniemen alueelle sijoittuvaan geolämpölaitokseen.

⇒ Kaukolämpöyhtiön hakkeen huoltovarmuutta parannetaan.

Toteuma: Kaukolämpöyhtiön hakeoimittaja Metsä ja Energia Hemmilä Group on vuonna 2019 aloittanut hakevarikkonsa rakentamisen Lehtiniemen biolämpökeskuksen naapurikortteliin. Hakevarikko odotetaan saatavan täysimittaiseen käyttöön vuoden 2020 aikana. Tämä parantaa yhtiön hakkeen huoltovarmuutta huomattavasti.

- Paraisten Urheilu- ja Nuorisotalo Oy

⇒ Yhtiön tavoitteena on kiinteistön monipuolinen käyttö, korkea käyttöaste ja tehokas kunnossapito.

Toteuma: Liikuntahallin, kulttuurisalin, nuorisotalon ja kuntosalin käyttöaste on ollut edelleen korkea.

Kuntayhtymien ja muiden osaomistettujen yhtymien vaikutus kunnan 2019 konsernitilinpäätökseen (1 000 €)

Kuntayhtymä	Osuus %	Toimintakate	Kauden tulos	Lainakanta	Omavaraisuusaste
Varsinas-Suomen Sairaanhoidopiiri	3,61	1 469,9	11,2	6 112,3	33,9 %
Kärkullan kuntayhtymä	4,15	74,8	7,9	1 166,4	22,8 %
V-S Erityishuoltopiiri	0,91	18,3	6,1	159,8	22,2 %
V-S liitto	3,47	24,8	24,7	0,0	13,1 %
Peimarin koulutuskuntayhtymä	4,89	40,0	5,6	0,0	92,5 %

3.2. Talousarvion toteutuminen

Tarkastuslautakunta toteaa, että talousarvio on kokonaisuutena toteutunut melko yhteneväisesti valtuuston vahvistaman muutetun talousarvion kanssa ja että talousarviokuri on yleisesti ottaen ollut tyydyttävä, mutta tästä huolimatta talousarvion toteuma poikkeaa olennaisen negatiivisesti alkuperäisestä talousarviosta, kuten alla on tarkemmin analysoitu.

Tuloslaskelman toteutuminen

	Taloussarvio 2019	Muutettu taloussarvio 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama 2019
Toimintatuotot				
Myyntituotot	10 717 575	10 681 128	10 776 044	94 916
Maksutuotot	6 457 900	6 487 900	6 467 402	-20 498
Tuet ja avustukset	1 494 566	1 457 866	1 871 096	413 230
Muut toimintatuotot	14 932 334	15 187 142	15 231 772	44 630
	33 602 375	33 814 036	34 346 314	532 278
Toimintakulut				
Henkilöstömenot				
Palkat ja palkkiot	-39 698 678	-40 028 944	-40 220 961	-192 017
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-8 263 715	-8 320 774	-8 528 513	-207 739
Muut henkilösivukulut	-1 603 426	-1 614 037	-1 443 485	170 552
Palvelujen ostot	-54 830 702	-57 584 189	-57 062 358	521 831
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 935 746	-6 089 454	-6 035 901	53 553
Avustukset	-2 960 421	-2 979 656	-2 992 858	-13 202
Muut toimintakulut	-13 705 596	-13 809 050	-13 506 080	302 970
	-126 998 284	-130 426 104	-129 790 157	635 947
Toimintakate	-93 395 909	-96 612 068	-95 443 843	1 168 225
Verotulot	68 839 000	68 839 000	67 047 047	-1 791 953
Valtionosuudet	28 159 795	28 159 795	28 656 462	496 667
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	0	0	1 261	1 261
Muut rahoitustuotot	70 000	70 000	147 118	77 118
Korkokulut	-1 010 000	-1 010 000	-811 967	198 033
Muut rahoituskulut	-10 000	-10 000	-13 605	-3 605
	-950 000	-950 000	-677 194	272 806
Vuosikate	2 652 886	-563 273	-417 528	145 745
Poistot ja arvonalentumiset	-4 700 000	-4 700 000	-4 996 557	-296 557
Tilikauden tulos	-2 047 114	-5 263 273	-5 414 085	-150 813
Poistoerojen lisäys (-) tai vähennys (+)	41 680	41 680	41 680	0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-2 005 434	-5 221 593	-5 372 406	-150 813

Käyttötalouden toteutuminen

Käyttötalous toteutui kyllä muutetun talousarvion mukaisesti, mutta ei alkuperäisen talousarvion mukaisesti. Nettokustannuksiksi oli alun perin budjetoitu 93,4 miljoonaa euroa ja muutetussa talousarviossa 96,6 miljoonaa euroa. Toteuma oli 95,4 miljoonaa euroa eli budjetoitua parempi. Edeltävänä vuonna toteuma oli 93,5 miljoonaa euroa.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan käyttötalouden poikkeama alkuperäisestä talousarviosta selittyy pääosin sosiaali- ja terveystalouden talousarvion toteutumisella seuraavasti:

Sitovuustaso = netto

ulkoiset/sisäiset	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama %
Sosiaali- ja terveys	-55 715 441	-2 845 000	-58 560 441	-58 204 248	99,4 %

Investointiosan toteutuminen

Investointien budjetoitu nettokustannus oli noin 6 miljoonan euron paikkeilla sekä muutetussa että alkuperäisessä talousarviossa. Toteumaksi muodostui 3,4 miljoonaa euroa, eli talousarvio alittui reilusti. Toteuma oli tiivistettynä seuraavanlainen:

KOKO KAUPUNKI YHTEENSÄ	Kustannusarvio yhteensä	Josta käytetty 31.12.2019	Edellisten vuosien käyttö	Talousarvio 2019	Talousarvio-muutokset 2019	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.2019	Poikkeama
Menot	-13 543 108	53 %	-2 872 570	-6 714 500	0	-6 714 500	-4 276 240	-2 438 260
Tulot	1 837 037	54 %	133 609	581 000	166 179	747 179	862 318	-115 139
Netto	-11 706 071	53 %	-2 738 961	-6 133 500	166 179	-5 967 321	-3 413 922	-2 553 399

Kaiken kaikkiaan tarkastuslautakunta toteaa käsityksensä, että talousarvion investointiosa näyttää toimineen tarkoitetulla tavalla investointien toteuttamisen ohjaininstrumenttina.

Investointien talousarviototeumasta sekä poikkeamista on tehty tilinpäätösasiakirjassa selkoa yksityiskohtaisesti ja tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan asianmukaisesti ja analyttisesti.

Talousarviototeuman merkittävänä yksittäisinä selittävinä tekijöinä voidaan mainita se, että Paraisten lukion peruskorjausta, johon oli budjetoitu 1,3 miljoonaa euroa, ei käynnistetty, että jätevedenpuhdistamon saneerausinvestoinnin toteuma alitti talousarvion 0,3 miljoonalla eurolla ja että teknisten tukipalvelujen investointien kokonaistoteuma alitti talousarvion 0,5 miljoonalla eurolla.

Lainanoton toteutuminen

Lainanoton oli alkuperäisessä ja muutetussa talousarviossa budjetoitu lisääntyvän 3,25 miljoonalla eurolla. Toteumaksi muodostui 3,7 miljoonan euron lisäys, mikä oli suurin piirtein budjetoitun mukainen.

Kaupungin velkataakka vuoden 2019 lopussa oli 45,0 miljoonaa euroa, kun se edeltävänä vuonna oli 41,3 miljoonaa euroa. Tämä vastaa 2 967 euron velkataakkaa asukasta kohden. Vuonna 2018 maan keskiarvo oli 3 039 euroa asukasta kohden.

3.3. Yleiset toiminnalliset tavoitteet

Tilinpäätöksen ja muun arviointiprosessin aikana saadun tiedon perusteella tarkastuslautakunnan käsitys on, että yleiset toiminnalliset tavoitteet on saavutettu pääpiirteittäin, kun taas taloudellisia tavoitteita ei saavutettu ja kaupungin talous osoittaa tällä hetkellä merkittävää epätasapainoa, mikä edellyttää voimatoimia.

4.4. Ympäristöosasto

Toiminta käsittää kaavoitusyksikön, mittausyksikön, ympäristönsuojeluyksikön ja rakennusvalvontayksikön. Kokonaisuutena ympäristöosasto on saavuttanut taloudelliset tavoitteensa. Kaikki yksiköt pysyivät talousarvion kehyksissä.

4.5. Vesihuoltolaitos

Vuonna 2019 vesihuoltolaitos osoittaa 204 000 euron ylijäämää, mikä on budjetoitua parempi tulos. Liikevaihto oli budjetoitua suurempi, kun taas kustannukset ylittivät hieman talousarvion.

Todetaan, että vuoden 2019 hulevesimaksua, josta valtuusto päätti 10.12.2019, ei ole laskutettu valtuuston päätöksen mukaisesti.

5. MUUTA

5.1. Edellisvuonna huomautettujen asioiden korjaaminen

Tarkastuslautakunta arvioi, että edellisvuonna huomautetut asiat on pääpiirteittäin korjattu asianmukaisesti, ellei tästä arviointikertomuksesta käy ilmi muuta. Valtuustolle on tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan toimitettu asianmukaiset vastineet arviointikertomuksen johdosta.

Tarkastuslautakunta panee tyytyväisenä merkille itse tilinpäätösasiakirjan kehittymisen ja toteaa, että sen rakenne on tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan looginen ja asiakirja helppolukuinen.

5.2. Sisäinen valvonta, riskienhallinta ja konserniohjaus

Toimintakertomuksessa on tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan tehty asianmukaisesti selkoa riskienhallinnasta, sisäisestä valvonnasta ja konserniohjauksesta.

Kaupunginvaltuusto päätti kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista 14.3.2017.

5.3. Henkilöstö

Arviointikertomuksen laatimishetkellä kaupungin Henkilöstöraportti on hyväksytty valtuuston toimesta.

Henkilöstöraportti on kehitetty KT Kuntatyöntajien suositusten mukaisesti, siten kun tarkastuslautakunta aiemmin on suositellut.

Tarkastuslautakunta haluaa kiinnittää erityistä huomiota vuosittain kasvavaan sairauspoissaolojen määrään alla:

Vuosi	Kalenteripäiviä	Per htv
2019	18161	16,6
2018	16899	15,5
2017	17871	16,4

Henkilöstökulut toteutuivat 0,2 milj. € talousarviota suurempana.

6. YHTEENVETO

Yhteenvetona vuoden 2019 arvioinnista tarkastuslautakunta toteaa seuraavaa:

Talouden kokonaistoteuma vuonna 2019 oli olennaisesti alkuperäistä talousarviota huonompi, mutta vastasi jotakuinkin muutettua talousarviota.

Tuloslaskelma osoittaa 5,4 miljoonan euron alijäämää, kun alun perin talousarvioon oli budjetoitu 2 miljoonan euron alijäämä ja muutettuun talousarvioon 5,2 miljoonan euron alijäämä.

Konsernin alijäämä oli 5,5 miljoonaa euroa, kun alijäämä vuonna 2018 oli 1,7 miljoonaa euroa.

Kaupungin kertynyt ylijäämä oli tilinpäätöshetkellä noin 5,4 miljoonaa euroa (pieneni vuoden aikana noin 5,4 miljoonalla eurolla). Alla esitetyistä budjetoiduista luvuista huolimatta kertynyt ylijäämä on nyt tarkastuslautakunnan arvion mukaan käytännössä vaarassa tulla syödyksi kuluvan vuoden aikana, mihin kaupungin operatiivisen johdon tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Konsernitasolla vuoden 2019 taseessa on kertynyttä ylijäämää 8,9 miljoonaa euroa (väheni siis vuoden 2019 tuloksen eli 5,5 miljoonan euron verran).

Konsernin lainanotto oli 54,7 miljoonaa euroa, kun se edellisvuonna oli 51,8 miljoonaa euroa. Asukasta kohden laskettuna konsernin lainanotto vuoden 2019 tilinpäätöksessä vastaa 3 609 euroa asukasta kohden.

Käyttötalous toteutui kyllä muutetun talousarvion mukaisesti, mutta ei alkuperäisen talousarvion mukaisesti. Nettokustannuksiksi oli alun perin budjetoitu 93,4 miljoonaa euroa ja muutetussa talousarviossa 96,6 miljoonaa euroa. Toteuma oli 95,4 miljoonaa euroa eli budjetoitua parempi. Edeltävänä vuonna toteuma oli 93,5 miljoonaa euroa.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan käyttötalouden poikkeama alkuperäisestä talousarviosta selittyy pääosin sosiaali- ja terveystalouden talousarvion toteutumisella seuraavasti:

Vaikka talousarvioylityksiä esiintyykin jonkin verran, talousarvio on tarkastuslautakunnan arvion mukaan kuitenkin kaiken kaikkiaan toiminut vuoden aikana melko hyvin ohjausinstrumenttina. Toteutuneista talousarviopoikkeamista on tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan tehty tilinpäätöksessä selkoa asianmukaisesti. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan sosiaali- ja terveystaloudella esiintyi olennaisia negatiivisia talousarviopoikkeamia suhteessa alkuperäiseen talousarvioon, mikä tulee huomioida erityisesti ennaltaehkäisevässä tarkoituksessa.

Investointien budjetoitu nettokustannus oli noin 6 miljoonan euron paikkeilla sekä muutetussa että alkuperäisessä talousarviossa. Toteumaksi muodostui 3,4 miljoonaa euroa, eli talousarvio alittui reilusti. Toteuma oli tiivistettynä seuraavanlainen:

Lainanoton oli alkuperäisessä ja muutetussa talousarviossa budjetoitu lisääntyvän 3,25 miljoonalla eurolla. Toteumaksi muodostui 3,7 miljoonan euron lisäys, mikä oli suurin piirtein budjetoidun mukainen.

Kaupungin velkataakka vuoden 2019 lopussa oli 45,0 miljoonaa euroa, kun se edeltävänä vuonna oli 41,3 miljoonaa euroa. Tämä vastaa 2 967 euron velkataakkaa asukasta kohden. Vuonna 2018 maan keskiarvo oli 3 039 euroa asukasta kohden.

Vuosien 2020–2022 talousarviossa ja -suunnitelmassa esitetyn ja ennen kaikkea vuoden 2019 tilinpäätöksen perusteella jatkossa tulee nyt olemaan suuria taloudellisia haasteita. Edelleen jatkuva, toimiva toiminnan ja talouden tavoiteohjaus ja hyvä talousarviokuri ovat tärkeitä peruselementtejä prosessissa näiden haasteiden selvittämiseksi.

Todetaan kaupungin tuloksen ja velkataakan budjetoidun kehityksen olevan nykyisen taloussuunnitelman mukaan seuraavanlainen:

Vuosi	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>
Lainataakka, €	45 548 000	45 571 000	45 319 000
Lainaa asukasta kohden, €	2 997	2 998	2 982
Yli-/alijäämä, €	-113 600	653 000	603 000

Sekä kaupungin että konsernin tilinpäätöksen tunnusluvut täyttävät toistaiseksi kokonaisuudessaan kuntalain tasapainoisen talouden kriteerit, vaikka omavaraisuusastetta kuvaava tunnusluku alittaa laissa säädetyn raja-arvon, mutta tarkastuslautakunta varoittaa talouden voimakkaasta negatiivisesta kehityksestä vuonna 2019 ja muistuttaa tarpeesta palauttaa talouden tasapaino nopeasti, jotta kaupungista ei tule kriisikuntaa.

Tarkastuslautakunta peräänkuuluttaa tilanneraporttia kaupungin talouden tasapainottamisohjelman osalta, erityisesti koska taloudelliset haasteet tulevat Koronakriisin takia olemaan paljon suuremmat kuin mikä oli tiedossa tasapainottamisohjelmaa laadittaessa.

Ikävä kyllä sairaspöissaolot ovat taas lisääntyneet vuoden aikana.

Markkinaoikeus päätti edeltävänä vuonna asettaa Paraisten kaupungille 200 000 euron seuraamusmaksun ruokapalvelun siirtämisestä Arkea Oy:lle ilman sopimuksen kilpailuttamista sekä vaatimuksen siitä, että sopimus tulee purkaa. Paraisten kaupunki on päättänyt siirtyä in house -yhtiö Kaarea Oy:hyn ja hankkinut yhtiön osakkeita sekä valittanut markkinaoikeuden päätöksestä.

Tarkastuslautakunta katsoo, että edellisen vuoden arviointikertomuksessa esitetyt asiat ja kehittämissuhteet on hoidettu vuoden aikana asianmukaisesti, ja odottaa kaupungin hallinnon eri toimijoiden välillä hyvässä hengessä, rakentavasti ja kunnioittavasti tehtävää yhteistyötä yhteisymmärryksen aikaansaamiseksi kaupungin talouden toimenpideohjelmasta.

Tarkastuslautakunta ehdottaa, että valtuusto pyytää kuntalain mukaisesti kaupunginhallituksen lausuntoa toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta, siten että lausunto on valtuuston saatavilla viimeistään 1.10.2020.

Parainen 14.5.2020

Carita Henriksson
puheenjohtaja

Laura Wickström
varapuheenjohtaja

Sami Suojanen
jäsen

Anne Eriksson
jäsen

Risto Nurmela
jäsen

Janne Ahonen
jäsen